

ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
НАЗНАЧЕНО СЪС ЗАПОВЕД НА РЕКТОРА
НА МУ – ВАРНА №Р 109-208/ 03.06.2026 г
ВЪЗ ОСНОВА НА ПРОТОКОЛ № 1 /
09.06.2026г ОТ ФАКУЛТЕТЕН СЪВЕТ НА
ФДМ-ВАРНА ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И
НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”

СТАНОВИЩЕ

ОТ

ДОЦ. Д-Р ИВЕТА ПЛАМЕНОВА КАТРЕВА, Д.М.
МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р П. СТОЯНОВ”-ВАРНА,
ФАКУЛТЕТ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА,
КАТЕДРА „ДЕНТАЛНО МАТЕРИАЛОЗНАНИЕ И ПРОТЕТИЧНА
ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“
По докторска програма „Протетична дентална медицина”
Професионално направление: 7.2. Дентална медицина
Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Автор:

д-р Йорданка Донкова Шекерова
Докторант в редовна форма на обучение към

Катедра „Дентално материалознание и протетична дентална
медицина“, ФДМ, МУ- Варна

Тема:

**„Рехабилитация на тотално обеззъбени пациенти с цели протези,
изработени по дигитален протокол – възможности, предимства,
недостатъци”**

Научен ръководител:

Доц. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м.

ОБЩ АНАЛИЗ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд на д-р Йорданка Донкова Шекерова, докторант в редовна форма на обучение към катедра „Дентално материалознание и протетична дентална медицина“, съдържа 232 стандартни страници и е онагледен с 70 таблици, 119 фигури и 5 приложения. Литературната справка включва 337 литературни източника, от които 13 на кирилица и 324 на латиница. .

Структурата на дисертацията е съобразена с изискванията на Правилника за развитието на академичния състав на Медицински университет - Варна, като притежава всички основни елементи на общовъзприетата у нас структура за представяне на дисертационен труд.

Актуалност на темата

Дисертационният труд е посветен на едно от най-тежките патологични състояния в протетичната дентална медицина – пълното обеззъбяване на дъвкателния апарат. Този клиничен проблем е бил и остава актуален и клинично значим от древни времена до сега. Комплексното засягане на основни жизнени функции, лицева естетика, социална интеграция, реализация и психоемоционално изразяване са сериозно основание съвременната протетична дентална медицина да продължава да търси, прилага и усъвършенства нови технологични решения в рехабилитацията на напълно обеззъбените пациенти.

Настоящата научна разработка проучва прилагането на изключително актуалните дигитални технологии при изработването на цели сменяеми протези, които, въпреки динамичното развитие на имплантологията, продължават да бъдат широко използван метод за протезиране след пълна загуба на зъбите.

Все още съществуват редица ограничения, свързани с дигиталното възпроизвеждането на функционалните граници, динамичните меки тъкани и индивидуалните анатомични особености на обеззъбените челюсти. Ето защо настоящото изследване е насочено към анализ и оптимизиране на дигиталните работни протоколи, както и към оценка на тяхната клинична приложимост, точност и ефективност.

Въведението набелязва кратко и точно основни проблеми, съпътстващи съвременната рехабилитация на изцяло обеззъбени пациенти по дигитални технологии, както и насоки за оптимизиране на дизайна и функционалните характеристики на целите протези.

Литературният обзор разглежда обстойно всички основни аспекти, свързани с разработката, като те са представени в логична последователност.

Цитирани са научни данни на множество автори и е направен подробен анализ на анатомо-морфологичните особености на беззъбите челюсти, дву- и триизмерните образно-диагностични методи, отпечатъчните материали, конвенционални и дигитални отпечатъчни техники, както и съвременните дигитални протоколи за изработване на цели протези. Разгледани са адитивните и субтрактивните CAD/CAM технологии, както и възможностите на дигиталното моделиране, 3D печата и фрезоването при рехабилитация на цялостно обеззъбени пациенти.

Целта и задачите напълно отговарят на темата и съдържанието на дисертационния труд. Целта е логичен извод от анализа на литературния обзор. Задачите са точно и ясно формулирани и напълно съответстват на поставената цел.

Материали и методи.

Подбрани са съвременни образно-диагностични, клинични, микробиологични и статистически методи за клинично, морфометрично и експериментално изследване на включените обеззъбени пациенти. Методиката е обективна, изцяло съобразена с изпълнението на поставените задачи и гарантира достоверност на получените резултати. Систематизирани са прегледно в отделна глава и по задачи.

По 1-ва задача е проведен морфометричен анализ на конично-лъчеви компютърни томографии. Измерени са сагиталните и вестибуло-оралните размери на горната и долната челюст по предварително определени

референтни линии. Получените данни са обработени с цел откриване на морфологичните зависимости и разработване на стандартизирани ориентери при дигитално планиране на тотални протези.

По 2-ра задача е извършена клинична оценка на 60 броя цели протези, изработени по дигитален протокол с адитивни технологии. Анализирани са факторите ретенция, стабилност, периферно прилежание, комфорт, фонетика и естетика.

По 3-та задача е разработен и валидиран експериментален модел на индивидуална отпечатъчна лъжица „Occlutray“, предназначена за едновременно функционално отпечатване и междучелюстна регистрация.

По задача 3.1. е регистран патент за индустриален дизайн.

По задача 3.2 е проведено микробиологично изследване на 3D-принтирани лъжици от PLA и ABS чрез оценка на микробната контаминация след дезинфекционен протокол.

По 4-та задача е анализирана времевата ефективност на различни функционални отпечатъчни техники и материали.

По 5-та задача е разработен алгоритъм за оптимизиране и редукция на клиничните етапи в частичния дигитален протокол.

Статистическата обработка на получените резултати е извършена чрез специализиран статистически софтуер SPSS v.20.0. по методите на дескриптивната статистика, сравнителен анализ, t-тест за независими извадки, Mann–Whitney U тест, Kruskal–Wallis тест, χ^2 анализ и корелационен анализ на Spearman. Статистическата значимост е отчитана при ниво $p < 0.05$.

Получените **резултати** по всички задачи са достоверни, онагледени с фигури и добре анализирани.

Обсъждането на резултатите е извършено коректно.

Заклучението и изводите са формулирани логично, с акцент към приносите в дисертационния труд.

Приносите са групирани като *научно-приложни* и *приложни*. Цитирани са 7 научно-приложни приноса с оригинален характер и 4 с потвърдителен характер. Авторът посочва 5 приложни приноса.

Авторефератът съдържа 97 страници. Онагледен е с множество снимки, фигури и таблици. Представя в синтезиран вид основните структурни компоненти на дисертационния труд.

Заключение

Дисертационният труд на д-р Йорданка Донкова Шекерова на тема „Рехабилитация на тотално обеззъбени пациенти с цели протези, изработени по дигитален протокол - възможности, предимства, недостатъци” е актуална научна разработка с редица приноси с оригинален и научно-приложен характер. Аналитично и подробно са проучени проблемите по представената тема и са изчерпателно изложени. Авторът демонстрира качества и умения да провежда самостоятелни научни изследвания.

Давам своята цялостна положителна оценка относно дисертацията и ще гласувам убедено с „Да” за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на д-р Йорданка Донкова Шикерова.

01.08.26

Гр. Варна

Изготвил становището:

/доц. д-р Ивета Катрева, д.м./

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В” от Регламент (ЕС)
2016/679